Liite 6. Liito-orava-, viitasammako-, pesimälinnusto- ja korentokartoitukset

Vt9 parantaminen välillä Korpilahti-Keljonkangas

Vt9 Korpilahti-Keljonkankaan Luontoselvitykset 2025

Viitasammakko-, liito-orava-, pesimälinnusto- ja korentokartoitukset

Päiväys	**8.12.2025**
Laatija	**Lauri Erävuori, Noora Metsäranta, Terhi Joki, Katriina Lehto-Halme**
Projektinumero	**12009517**

28.11.2025

Sisällys

1 Johdanto 4
2 Selvitysalue 4
3 Viitasammakko 6
3.1 Taustaa ja määritelmät 6
3.2 Menetelmät 7
3.3 Epävarmuustekijät 10
3.4 Tulokset 10
3.5 Johtopäätökset 14
4 Pesimälinnustoselvitys 15
4.1 Aineistot ja menetelmät 15
4.2 Epävarmuustekijät 15
4.3 Tulokset 15
5 Korennot 21
5.1 Aineistot ja menetelmät 21
5.2 Epävarmuustekijät 23
5.3 Tulokset 23
6 Liito-orava 25
6.1 Aineistot ja menetelmät 25
6.2 Epävarmuustekijät 27
6.3 Tulokset 27
7 Lähteet 30

28.11.2025

28.11.2025

1 Johdanto

Tehtävänä oli laatia Vt 9 Korpilahden ja Keljonkankaan välisen osuuden luontokartoitukset. Tässä raportissa on esitetty eläimistökartoitusten tulokset käsittäen viitasammakon, liito-oravan, pesimälinnuston sekä luontodirektiivin liitteen IV korennot. Työn tilaajana on Keski-Suomen ELY-keskus. Selvitys on tehty osana hankkeen YVA-menettelyä.

Vt 9 selvitysalue sijaitsee Korpilahden ja Jyväskylän Keljonkankaan välisellä tieosuudella ja on pituudeltaan noin 21 kilometriä.

2 Selvitysalue

Selvityksessä tarkasteltiin yhtä tievaihtoehtoa (kuva 1). Tievaihtoehdon pituus on 21 kilometriä ja se mukailee olemassa olevaa tietä. Selvitysaluetta koskevalta alueelta rakentamisessa levennettäisi olemassa olevaa tiestöä. Selvitysalue käsitti 100 + 100 m levyisen alueen olemassa olevan tien molemmin puolin.

28.11.2025

Kuva 1. Vt9 Korpilahti-Keljonkankaan kasvillisuusselvityksen selvitysalue. Taustakarttoina ovat Maanmittauslaitoksen maastokartta ja taustakartta (2025).

3 Viitasammakko

3.1 Taustaa ja määritelmät

Viitasammakko on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja EU:n luontodirektiivin liitteiden II ja IV (92/43/EEC) laji. Luontodirektiivin liitteen IV mukainen laji edellyttää suojelukeinona tiukkaa suojelua. Siten lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä. Tiukasta suojelustatuksestaan huolimatta viitasammakko on viimeisimmässä uhanalaistarkastelussa luokiteltu valtakunnallisesti elinvoimaiseksi (LC) (Hyvärinen ym. 2019).

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirailla on lisääntymisreviirit, missä pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidintaminen riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esimerkiksi kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä. Lisääntymis- ja levähdyspaikan välittömässä läheisyydessä tulee olla levähdyspaikaksi ja ravinnonhakuun soveltuvaa ympäristöä (Nieminen & Ahola 2017).

Viitasammakko on vaateliaampi kuin ruskosammakko, jolle elinympäristöksi kelpaavat jopa lätäköt. Tyypillisesti viitasammakon lisääntymispaikat ovat pysyviä vesialueita, joissa vesisyvyys on riittävä. Viitasammakkoa esiintyy etenkin rehevöityneillä kosteikoilla, merenlahtien ja järvien tulvarannoilla, keidas- ja aapasoilla sekä soistuneilla metsämailla. Sitä tavataan lisääntymisaikana esimerkiksi myös vanhoilta sorakuopilta, pelto-ojista sekä turvetuotantoalueilta (Ruuth 2017). Lajille on tyypillistä paikkauskollisuus ja se saattaa pysytellä ja saalistaa hyönteisiä koko kesän pienellä, muutaman neliömetrin kokoisella alueella, mikäli ravintoa ja suojaa on hyvin saatavilla. Viitasammakot saattavat kuitenkin liikkua arviolta jopa 200–2 000 metrin pituisia matkoja kutupaikkojen ja kesäelinpiirien välillä. Aikuiset viitasammakot viettävät keskikesällä hiljaista ja piilottelevaa elämää, minkä vuoksi niiden käyttäytymisestä tiedetään hyvin vähän (Jokinen 2012, Ruuth 2017).

3.2 Menetelmät

Selvityksen pohja-aineistona käytettiin avoimia paikkatietoaineistoja, kuten maastokarttaa ja ilmakuvia (MML 2025) sekä alueen aiempia tunnettuja viitasammakkohavaintoja. Selvitysalueen mahdolliset ennalta tunnetut viitasammakkohavainnot tarkistettiin Suomen Lajitietokeskuksen julkisesta Laji.fi- palvelusta ennen maastoon menoa. Selvitysalueella tai sen välittömässä läheisyydessä oli aikaisempia viitasammakkohavaintoja vain Muuramenlammessa, jossa havainnot sijoittuvat lammen luoteisosaan, Muuramen lintutornin läheisyyteen.

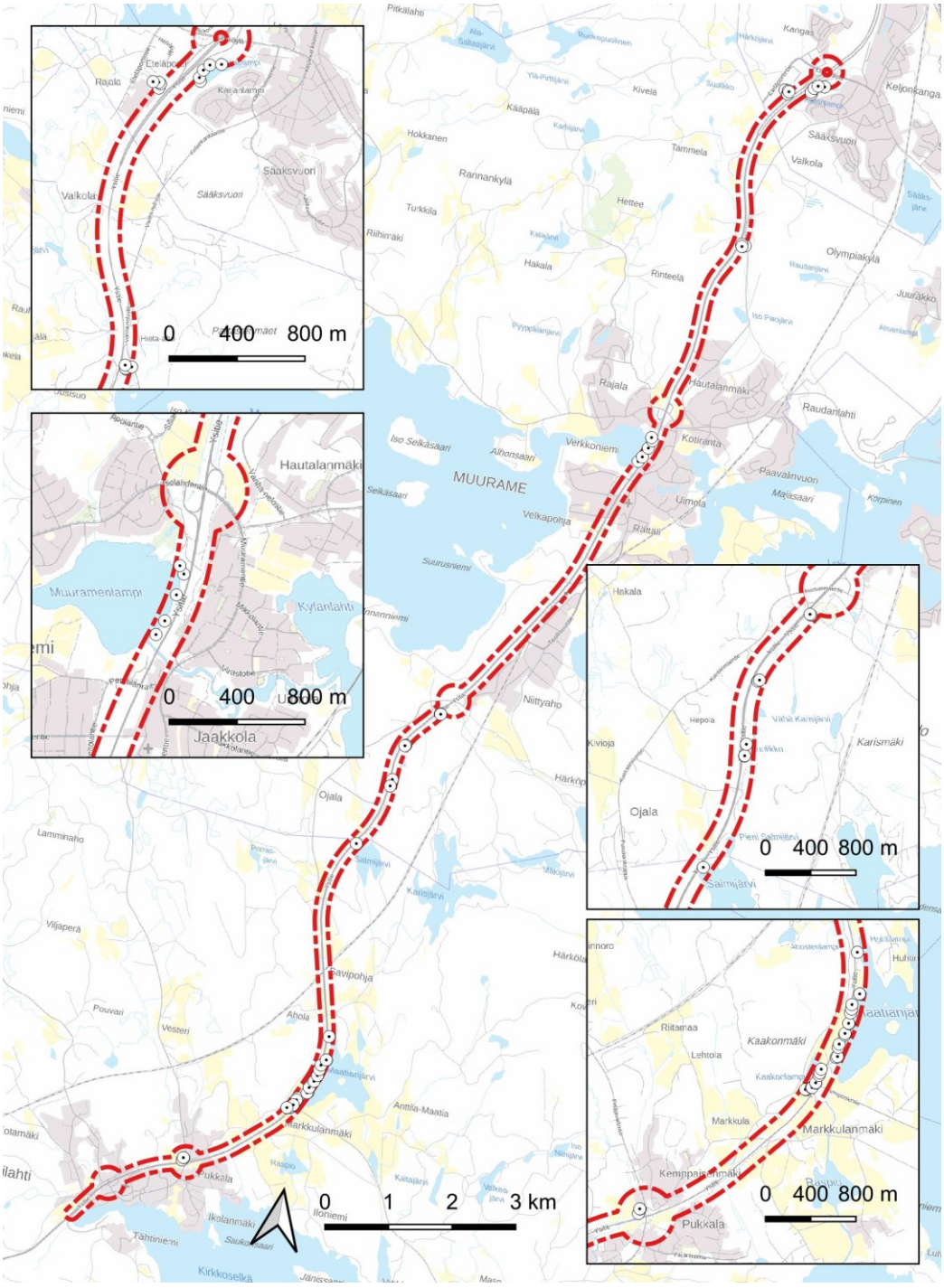
Viitasammakkoselvityksen maastotyöt toteutettiin lajin kutuaikaan päiväaikaan 5.–6.5.2025 sekä yöaikaan 5.–7.5.2025 välisinä öinä. Viitasammakkoselvitykseen käytettiin yhteensä noin 16 maastotyötuntia. Selvitysalue koostui noin 100 metrin vyöhykkeestä hankesuunnitelman tielinjausten molemmin puolin. Kuuntelut toteutettiin kohteilla, jotka todettiin esiselvityksen (paikkatietotarkastelu) perusteella viitasammakolle potentiaalisiksi kohteiksi. Viitasammakkoselvitys laadittiin Niemisen ja Aholan (2017) ohjeen ”Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt” sekä Mäkelän ja Salon (2023) ”Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle” ohjeistusten mukaisesti. Varsinaisen viitasammakkoselvityksen lisäksi viitasammakoita havaittiin yhdessä paikassa myös 22.5.2025 toteutetun pesimälinnustoselvityksen yhteydessä. Tämän selvityksen toteuttamisesta vastasi EAT ja KM Terhi Joki.

Viitasammakkoselvityksen kuuntelut toteutettiin potentiaalisilla kohteilla mahdollisimman piilossa lajin arkuuden vuoksi. Jokaisella kohteella kuuntelua tehtiin vähintään 10 minuuttia. Poikkeuksena olivat kohteet, joissa viitasammakot olivat jo heti äänessä, eikä kuuntelua ollut tarpeen jatkaa yhtä kauan. Kuunteluissa käytettiin apuna ääniatrappia: koiraiden pulputtavaa ääntelyä soitettiin kaiuttimesta noin

15 sekunnin ajan, jonka jälkeen pidettiin noin minuutin tauko ja kuunneltiin, vastaavatko viitasammakot ääniatrappiin. Soidinääntelyn soitto ja kuuntelutauon pito toistettiin jokaisella kohteella useita kertoja. Ääniatrappia ei käytetty enää niin usein, mikäli havaintopaikan viitasammakot alkoivat kurnuttaa ja toimivat itse äänihoukuttimina muille alueen viitasammakoille.

Kartoitus tehtiin viitasammakolle soveltuvilla kohteilla kahteen kertaan, eri päivinä. Toisella kuuntelukierroksella ei kuitenkaan käyty kohteissa, jotka oli jo ensimmäisellä kierroksella todettu viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Kohteet, joilla kuuntelut tehtiin päiväaikaan, kuunneltiin toisella

kuuntelukierroksella yöaikaan ja päinvastoin. Yöaikaan viitasammakot olivat paremmin äänessä ja liikenteen melu oli vähäisempää, mikä helpotti kuunteluja. Kuunteluiden tarkoituksena oli havaita ja paikallistaa mahdolliset lisääntymispaikat sekä arvioida yksilömäärä mahdollisimman tarkasti. Kaikki kuuntelupisteet on esitetty kartalla (Kuva 2).

Kuva 2. Viitasammakonkartoituskohteet. Kuuntelupisteet merkitty ympyröin.

Ensimmäisenä kartoituspäivänä 5.5.2025 kuunteluja tehtiin noin viiden tunnin ajan. Ensimmäinen kuuntelu aloitettiin Korpilahden SEO-huoltoaseman pihapiirin lampareelta klo 12.34, jolloin lämpötila oli +6 °C, taivas oli puolipilvinen ja tuuli vähäistä, välillä kohtalaista puuskissa. Kuuntelukohteissa edettiin kohti pohjoista. Viimeinen päiväaikaan toteutettu kuuntelu lopetettiin Suolikko-järven länsirannalla klo 17.15, jolloin lämpötila oli +7,5 °C ja muutoin sääolosuhteet olivat yhä samanlaiset aikaisempiin kuunteluihin nähden.

Ensimmäisen kartoituspäivän yöaikaisia kuunteluja tehtiin noin viiden tunnin ajan. Ensimmäinen kuuntelu aloitettiin Suolikko-järven pohjoispuoliselta kostealta suopainanteelta auringon laskiessa klo 21.51, jolloin lämpötila oli +4°C ja sää tyyni. Kuuntelukohteissa edettiin kohti pohjoista. Viimeinen 6.5.2025 puolelle sijoittuva yöaikainen kuuntelu toteutettiin Etelä-Keljon Eteläportin alueelle sijoittuvissa vesialtaissa. Kyseisen alueen viimeinen kuuntelu lopetettiin klo 2.49, jolloin lämpötila oli +3 °C, tuuli hyvin vähäistä ja satoi hiljakseen räntää.

Toisena kartoituspäivänä 6.5.2025 kuunteluja tehtiin noin kahden ja puolen tunnin verran päiväaikaan. Ensimmäinen kuuntelu aloitettiin Karismäen luoteispuolelta, pihapiirin ja maantien väliseltä vesialtaalta klo 12.29. Kuunteluiden alussa lämpötila oli +5 °C, taivas pilvinen ja tuuli vähäistä. Kyseisen kuuntelun jälkeen siirryttiin etelään, Suolikko-järven pohjoispuoliselle suopainanteelle, josta edettiin johdonmukaisesti kohti pohjoista kohteille, joilla ei ollut vielä havaittu viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa edellisenä päivänä. Viimeinen päiväaikaan toteutettu kuuntelu lopetettiin Etelä-Keljon Eteläportin alueelle sijoittuvissa vesialtaissa klo 15.09. Sääolosuhteet olivat tällöin vielä vastaavat ensimmäiseen kuunteluun nähden.

Toisen kartoituspäivän yöaikaisia kuunteluja tehtiin noin kolmen ja puolen tunnin ajan. Ensimmäinen kuuntelu aloitettiin Suolikko-järven länsirannalta klo 22.02, jolloin lämpötila oli +2 °C ja tuuli vähäistä. Kyseisen kuuntelun jälkeen siirryttiin Korpilahden SEO-huoltoaseman pihapiirin lampareelle, josta edettiin johdonmukaisesti kohti pohjoista. Viimeinen 7.5.2025 puolelle sijoittuva yöaikainen kuuntelu lopetettiin Maatianjärven pohjoisosassa klo 1.34, jolloin sääolosuhteet olivat yhä vastaavat ensimmäiseen kuunteluun nähden.

Pesimälinnustoselvityksen yhteydessä 22.5.2025 tehty viitasammakkohavainto tehtiin aamuyöstä kartoituskierroksella, joka aloitettiin klo 4.00 ja lopetettiin klo 12.00. Kartoituksen alussa lämpötila oli +6 °C ja lopussa +12 °C. Tuuli pysyi vähäisenä koko kartoituksen ajan.

3.3 Epävarmuustekijät

Viitasammakkokartoitukset perustuvat lajin koiraiden soidinääntelyn kuunteluun. Kartoitusaika on suhteellisen rajallinen, yleensä noin kolme viikkoa keväisin. Kartoitus ajoitettiin oikein, sillä koiraat olivat paikoin äänessä öisin jo ilman ääniatrapin käyttöäkin. Päiväaikaisissa kartoituksissa valtatie 9:n liikenne häiritsi kuunteluja. Tästä syystä jokaisen kuuntelukohteen kohdalla varmistettiin, että ainakin toinen kohteella tehtävistä kuunteluista tapahtuisi yöaikaan, jolloin liikennemäärät valtatie 9:llä olivat huomattavasti vähäisemmät. Vaikka sääolosuhteet muuttuivat kartoitusajankohdaksi viitasammakkoselvitykselle turhankin viileiksi, olivat viitasammakot silti äänessä yöaikaan räntäsateessakin jo ilman ääniatrappia, sillä viitasammakoiden soidin oli jo ehtinyt alkaa edellisten viikkojen lämpimämmällä säällä. Epävarmuustekijöistä huolimatta selvitystulosta voidaan pitää luotettavana.

3.4 Tulokset

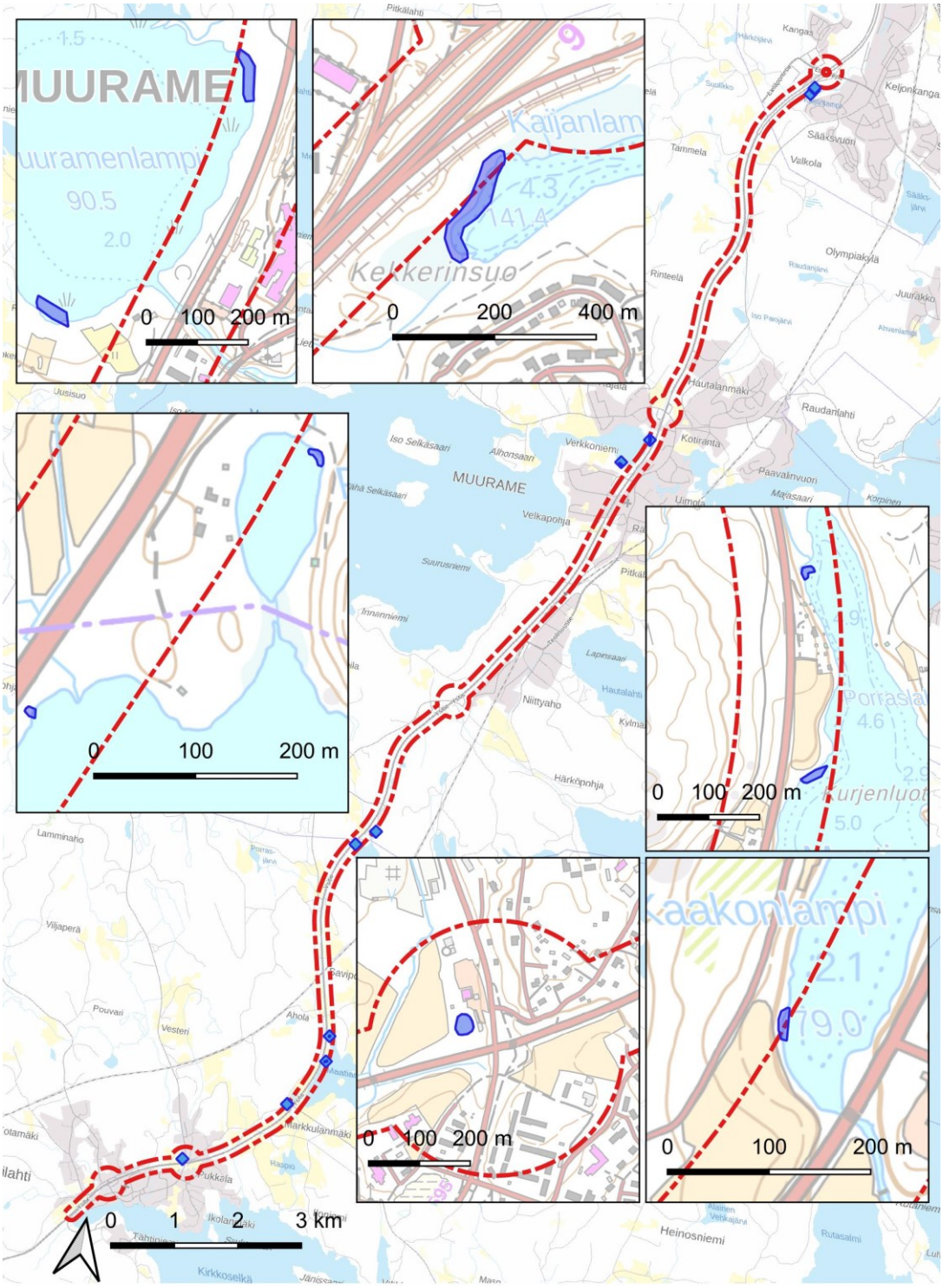
Valtatie 9:n läheisyydestä (noin 100 m puskurialue) löydettiin yhteensä yhdeksän viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Nämä lisääntymis- ja levähdyspaikat on näytetty kartalla (Kuva 3).

Eteläisin havaituista lisääntymis- ja levähdyspaikoista sijoittui Korpilahden SEO-huoltoaseman pihapiirin. Pihapiirin noin 30 metriä x 40 metriä kokoiselta lampareelta kuultiin noin 10 soidintavaa koirasta ympäri lamparetta. Osa yksilöistä oli lampareen keskellä olevassa pienessä maasaarekkeessa. Koko lampare rajattiin lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Kaakonlammen länsireunasta kuultiin nopea havainto vain hetken äännelleestä viitasammakkoyksilöstä. Tämän perusteella länsirannan ruovikkoalueelta tehtiin lisääntymis- ja levähdysalueen rajaus alueelta, jolle soidinhavainnon arvioitiin kuuluhavainnon perusteella sijoittuneen. Kaakonlammen etelä- ja luoteisreuna on kuitenkin muutoinkin ruovikkoista, joten soidinhavainnon perusteella rajattu lisääntymis- ja levähdysalue ei erottunut omana selkeänä kokonaisuutenaan tästä.

Valtatien 9 itäpuoliselta laajalta Maatianjärveltä havaittiin kaksi viitasammakon lisääntymis- ja levähdysaluetta. Molemmat rajauksista erottuivat ranta-alueilta selkeinä ruovikkokokonaisuuksina. Eteläisempi Maatianjärven lisääntymis- ja levähdyspaikoista sijoittui noin puoleenväliin järveä, Kurjenluodon länsipuolelle. Pohjoisempi rajaus sijoittui puolestaan järven pohjoisosan poukamaan, alueelle, jonka viereen laskee pohjoisesta oja/purouoma. Molemmissa näissä lisääntymis-

ja levähdyspaikoissa havaittiin noin kymmenen ääntelevää viitasammakkokoirasta.

Kuva 3. Viitasammakkohavainnot.

Salmijärven luoteisrannalta havaittiin lisääntymis- ja levähdyspaikka rannan läheisestä vettyneestä pajukko- ja heinikköalueesta. Tästä pienestä vetisestä alueesta havaittiin yksi soidinääntelevä koiras ja tämän seurasta yksi ääntelemätön yksilö, todennäköisesti naaras. Vettyneen alueen avovesilampareesta havaittiin myös sammakonkutua.

Kuva 4. Salmijärven luoteisrannan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kuvassa on kostean pajukkoalueen isoin avovesilampare, joka on myös yhteydessä järveen.

Salmijärven pohjoispuolisesta Pienestä Salmijärvestä tehtiin pesimälinnustoselvityksen yhteydessä viitasammakon soidinhavainto. Kyseisen järven koillisreunasta kuultiin yhden tai kahden ääntelevän koiraan pulputus, jonka perusteella näiden kuulohavaintojen ympäriltä rajattiin viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kyseinen lisääntymis- ja levähdyspaikka ei kuitenkaan erotu selkeänä kokonaisuutenaan, esimerkiksi ruovikkoalueena, Pienen Salmijärven rannalta, joten varsinaisen lisääntymis- ja levähdyspaikan laajuutta on vaikea arvioida.

Valtatie 9:n länsipuoleisesta Muuramenlammesta havaittiin kaksi viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Lammen eteläreunan ruovikossa kuultiin arviolta noin kymmenen soidintavaa koirasta, jotka olivat äänessä jo alueelle tultaessa. Selvityksen yksilömäärältään suurin lisääntymis- ja levähdyspaikka havaittiin Muuramenlammen koillisrannalta. Alueen laajahkossa ruovikossa kuultiin

arviolta 50–100 soidintavaa viitasammakkoa, jotka olivat äänessä jo heti alueelle tultaessa.

Pohjoisin havaituista viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikosta sijoittui Kaijanlammen länsirannalle. Lammen soistuneessa heinikkörannassa äänteli viisi viitasammakkokoirasta harvakseltaan rantaviivan tuntumassa. Viitasammakot olivat äänessä jo paikalle tultaessa, vaikka kartoitusajankohta oli viileä ja taivaalta satoi hiljakseltaan räntää.

Kuva 5. Korpilahden SEO-huoltoaseman pihapiirin lampare, joka todettiin selvityksessä viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Kohteet, joissa viitasammakkokuuntelut esiselvityksen perusteella tehtiin, todettiin viitasammakolle soveltuviksi yhtä lukuun ottamatta. Etelä-Keljon Eteläportin alueen kaivetut vesialtaat todettiin päiväkuuntelun yhteydessä viitasammakolle soveltumattomaksi altaiden kivikkoreunuksien ja osin myös altaiden välillä tapahtuvan virtauksen vuoksi.

Kuva 6. Yksi Eteläportin alueen kivikkoreunaisista vesialtaista, joka todettiin viitasammakolle soveltumattomaksi elinympäristöksi.

3.5 Johtopäätökset

Valtatie 9:n läheisyydestä havaittiin yhteensä yhdeksän viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Kahdeksan lisääntymis- ja levähdyspaikoista havaittiin 5.-7.5.2025 välisenä aikana varsinaisissa viitasammakkoselvityksissä ja yksi 22.5.2025 pesimälinnustoselvityksen yhteydessä.

Neljällä lisääntymis- ja levähdyspaikalla arvioitiin olleen äänessä vain muutama koiras (1–5 yksilöä). Näiden lisäksi neljällä muulla lisääntymis- ja levähdyspaikalla arvioitiin soidintaneen noin kymmenen viitasammakkokoirasta. Yksilömäärältään selkeästi suurin lisääntymis- ja levähdyspaikka havaittiin Muuramenlammen koillisrannalta, jossa arvioitiin olleen äänessä noin 50–100 viitasammakkokoirasta.

Kaikki havaitut viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat tulee huomioida jatkosuunnittelussa, koska niiden hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä (EU:n luontodirektiivin liitteen IV laji).

4 Pesimälinnustoselvitys

4.1 Aineistot ja menetelmät

Pesimälinnustokartoitukset kohdennettiin liittymäalueille sekä biotoopeiltaan linnustollisesti potentiaalisimpiin ympäristöihin. Määrittelyssä hyödynnettiin lajitietokeskuksen aikaisempia havaintoja sekä ilmakuva- ja metsävara-aineistoja. Kartoituksissa kirjattiin huomionarvoisten (uhanalaiset, silmälläpidettävät, harvinaiset, direktiivin liitteen I lajit) lajien havainnot. Tavanomaisen, yleisten lajien havaintoja ei merkitty paikkatietoon. Kartoitukset toteutti EAT Terhi Joki. Pesimälinnustokartoitukset tehtiin kahden kierroksen kartoituksena touko-kesäkuussa.

Pvm	Aloitus	Lopetus	Lämpötila, aloitus	Lämpötila, lopetus	Pilvisyys, aloitus	Pilvisyys, lopetus	Tuulisuus, aloitus	Tuulisuus, lopetus
20.05.2025	04.00	12.00	7 °C	13 °C	2/8	2/8	3 m/s N	3 m/s N
21.05.2025	03.30	11.30	6 °C	14 °C	1/8	4/8	1 m/s N	2 m/s SE
22.05.2025	04.00	12.00	6 °C	12 °C	2/8	4/8	2 m/s NW	3 m/s NW
24.05.2025	03.30	11.30	3 °C	10 °C	8/8	6/8	1 m/s N	4 m/s S
08.06.2025	03.30	11.30	11 °C	12 °C	8/8	8/8	4 m/s S	4 m/s SW
09.06.2025	02.15	10.15	5 °C	16 °C	1/8	1/8	1 m/s E	3 m/s E
10.06.2025	02.00	10.00	9 °C	14 °C	6/8	2/8	3 m/s NW	4 m/s N
11.06.2025	03.00	10.30	10 °C	14 °C	8/8	5/8	1 m/s W	4 m/s SW

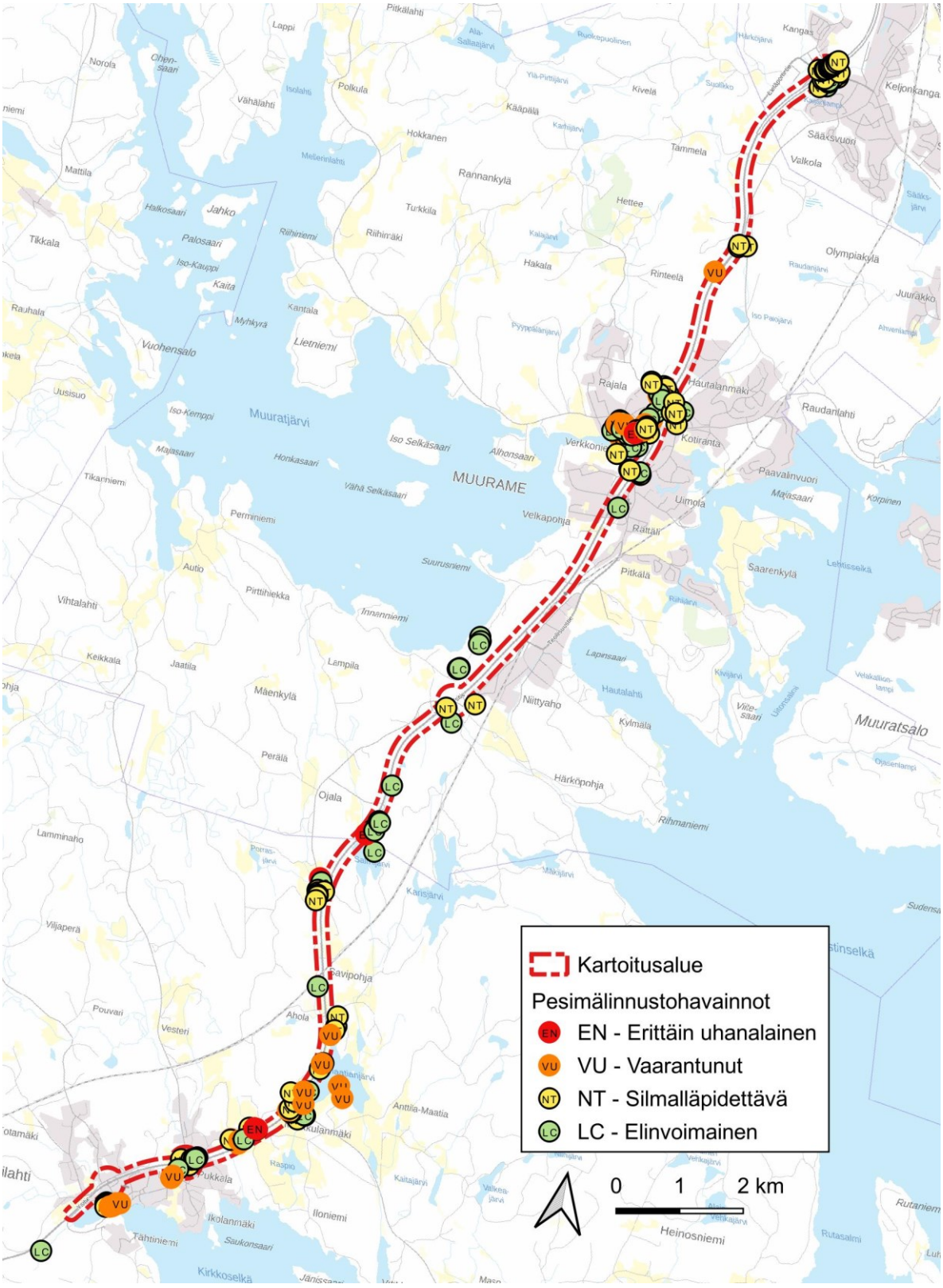
4.2 Epävarmuustekijät

Pesimälinnustokartoitus kuvaa aina kartoitusajankohdan tilannetta. Vuosien välinen vaihtelu voi olla suurtakin tiettyjen lajien kohdalla. Kahdella kartoituskierroksella saadaan kuitenkin riittävän kattava kokonaiskuva linnustosta ja linnustollisesti arvokkaista alueista.

4.3 Tulokset

Kartoituksissa kirjattiin havaintoja kaikkiaan 76 lajista (Taulukko 1), joilla määritettiin reviiri tai useampia selvitysalueella. Kaikkiaan uhanalaisten lajien reviirejä kirjattiin 40 ja silmälläpidettävien lajien 89 (Taulukko 2). Lajihavainnot on esitetty yleiskartalla sekä tarkemmilla kartoilla taulukon jälkeen.

28.11.2025

Kuva 7. Pesimälinnustokartoituksen huomionarvoiset lajihavainnot, yleiskartta.

28.11.2025

Taulukko 1. Lintulajit, joilla oli selvityksen perusteella reviiri (tai useampia) selvitysalueella. Taulukossa on esitetty myös lajien uhanalaisuusluokka (EN, VU, NT, LC), Lintudirektiivin liitteen I lajit (DIR) sekä Suomen erityisvastuulajit (EV).

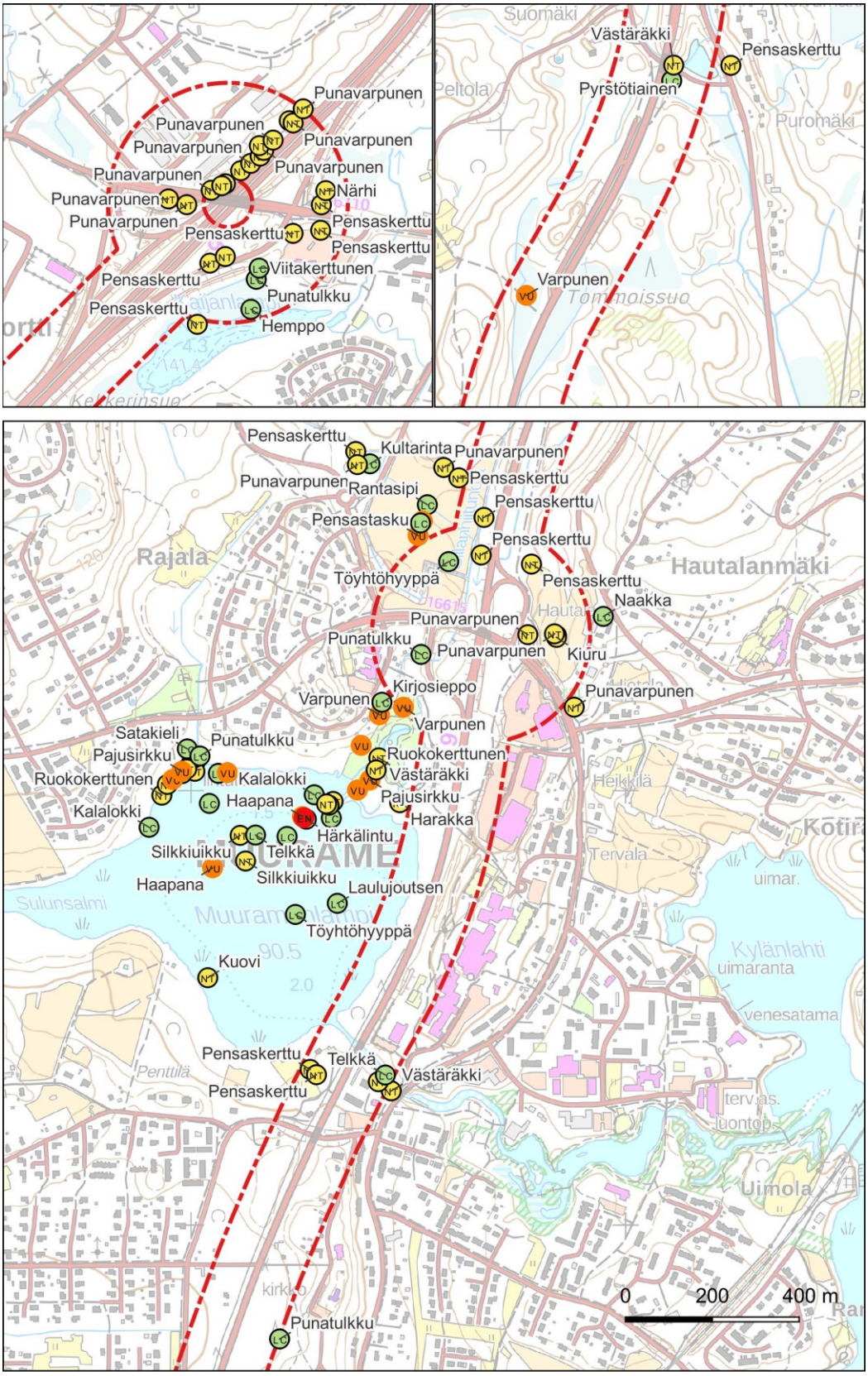
Laji	Tieteellinen nimi	Status	Laji	Tieteellinen nimi	Status
Laulujoutsen	*Cygnus cygnus*	*LC, DIR, EV*	**Kulorastas**	*Turdus viscivorus*	*LC*
Haapana	*Mareca penelope*	*VU, EV*	**Kultarinta**	*Hippolais icterina*	*LC*
Tavi	*Anas crecca*	*LC, EV*	**Ruokokerttunen**	*Acrocephalus schoenobaenus*	*NT*
Sinisorsa	*Anas platyrhynchos*	*LC*	**Viitakerttunen**	*Acrocephalus dumetorum*	*LC*
Telkkä	*Bucephala clangula*	*LC, EV*	**Hernekerttu**	*Sylvia curruca*	*LC*
Silkkiuikku	*Pociceps auriatus*	*NT*	**Pensaskerttu**	*Sylvia communis*	*NT*
Härkälintu	*Podiceps grisegena*	*NT*	**Lehtokerttu**	*Sylvia borin*	*LC*
Liejukana	*Gallinula chloropus*	*VU*	**Mustapääkerttu**	*Sylvia atricapilla*	*LC*
Nokikana	*Fulica atra*	*EN*	**Sirittäjä**	*Phylloscopus sibilatrix*	*LC*
Meriharakka	*Haematopus ostralegus*	*LC*	**Tiltaltti**	*Phylloscopus collybita*	*LC*
Töyhtöhyyppä	*Vanellus vanellus*	*LC*	**Pajulintu**	*Phylloscopus trochilus*	*LC*
Kuovi	*Numenius arquata*	*NT*	**Hippiäinen**	*Regulus regulus*	*LC*
Rantasipi	*Actitis hypoleucos*	*LC*	**Harmaasieppo**	*Muscicapa striata*	*LC*
Metsäviklo	*Tringa ochropus*	*LC*	**Kirjosieppo**	*Ficedula hypoleuca*	*LC*
Kalatiira	*Sterna hirundo*	*LC, DIR, EV*	**Pyrstötiainen**	*Aegithalos caudatus*	*LC*
Naurulokki	*Larus ridibundus*	*VU*	**Sinitiainen**	*Parus caeruleus*	*LC*
Kalalokki	*Larus canus*	*LC*	**Talitiainen**	*Parus major*	*LC*
Sepelkyyhky	*Columba palumbus*	*LC*	**Kuusitiainen**	*Parus ater*	*LC*
Käki	*Cuculus canorus*	*LC*	**Hömötiainen**	*Parus montanus*	*EN*
Käpytikka	*Dendrocopos major*	*LC*	**Puukiipijä**	*Certhia familiaris*	*LC*
Kiuru	*Alauda arvensis*	*NT*	**Pikkulepinkäinen**	*Lanius collurio*	*LC, DIR*
Haarapääsky	*Hirundo rustica*	*VU*	**Närhi**	*Garrulus glandarius*	*NT*
Räystäspääsky	*Delichon urbicum*	*EN*	**Harakka**	*Pica pica*	*NT*
Metsäkirvinen	*Anthus trivialis*	*LC*	**Naakka**	*Corvus monedula*	*LC*
Niittykirvinen	*Anthus pratensis*	*LC*	**Varis**	*Corvus corone cornix*	*LC*
Keltavästäräkki	*Motacilla flava*	*LC*	**Kottarainen**	*Sturnus vulgaris*	*LC*
Västäräkki	*Motacilla alba*	*NT*	**Varpunen**	*Passer domesticus*	*VU*
Tilhi	*Bombycilla garrulus*	*LC*	**Pikkuvarpunen**	*Passer montanus*	*LC*
Peukaloinen	*Troglodytes troglodytes*	*LC*	**Peippo**	*Fringilla coelebs*	*LC*
Rautiainen	*Prunella modularis*	*LC*	**Viherpeippo**	*Carduelis chloris*	*EN*
Punarinta	*Erithacus rubecula*	*LC*	**Tikli**	*Carduelis carduelis*	*LC*
Satakieli	*Luscinia luscinia*	*LC*	**Vihervarpunen**	*Carduelis spinus*	*LC*
Sinirinta	*Luscinia svecica*	*LC, DIR*	**Hemppo**	*Carduelis cannabina*	*LC*
Pensastasku	*Saxicola rubetra*	*VU*	**Pikkukäpylintu**	*Loxia curvirostra*	*LC*
Mustarastas	*Turdus merula*	*LC*	**Punavarpunen**	*Carpodacus erythrinus*	*NT*

Laji	Tieteellinen nimi	Status	Laji	Tieteellinen nimi	Status
Räkättirastas	*Turdus pilaris*	*LC*	**Punatulkku**	*Pyrrhula pyrrhula*	*LC*
Laulurastas	*Turdus philomelos*	*LC*	**Keltasirkku**	*Emberiza citrinella*	*LC*
Punakylkirastas	*Turdus iliacus*	*LC*	**Pajusirkku**	*Emberiza schoeniclus*	*VU*

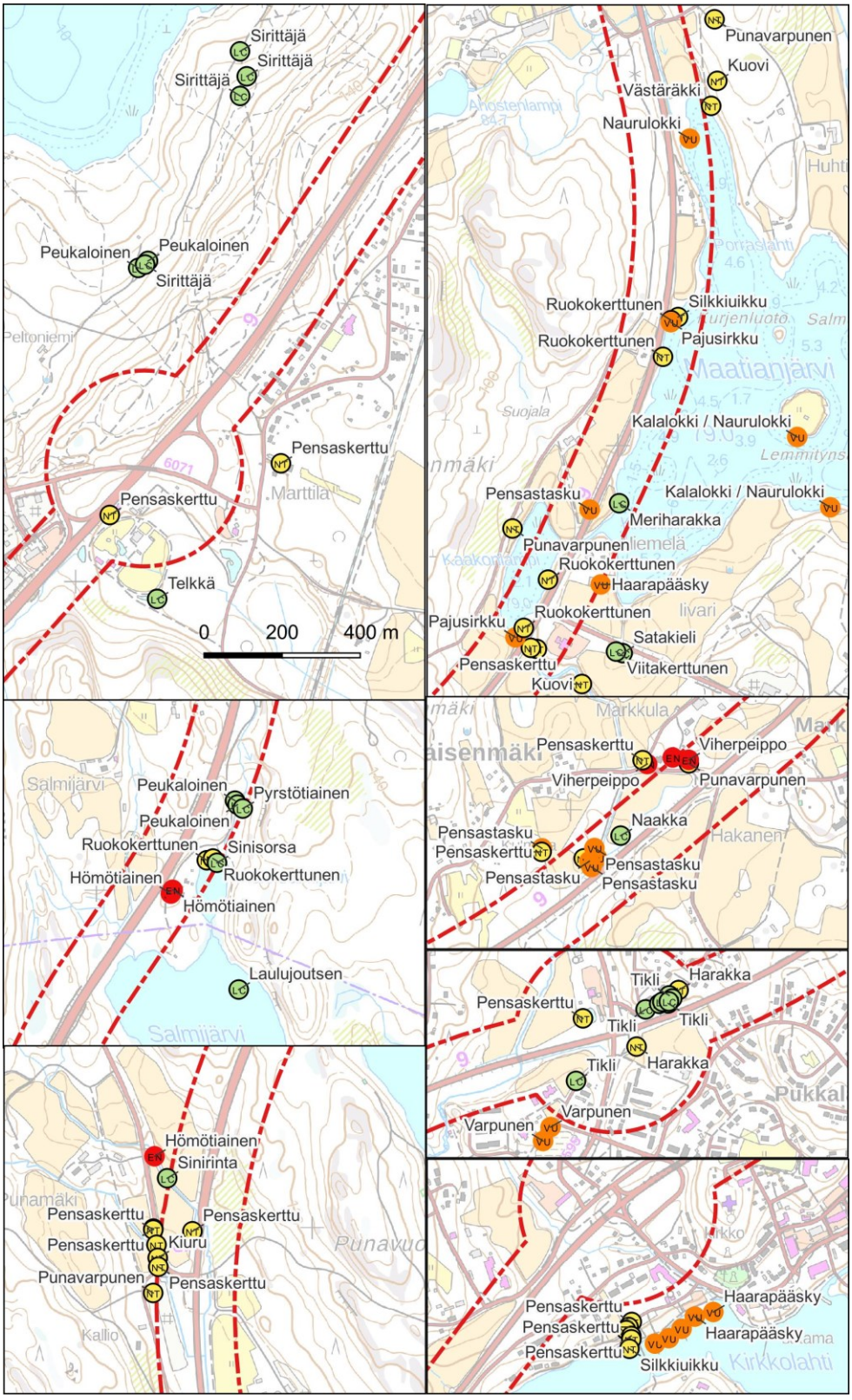
Taulukko 2. Uhanalaiset ja silmälläpidettävät lajit, reviirihavaintojen määrä

EN – Erittäin uhanalainen	**8**
Hömötiainen	3
Nokikana	1
Räystäspääsky	1
Viherpeippo	3
VU - Vaarantunut	**32**
Haapana	2
Haarapääsky	7
Kalalokki / Naurulokki	2
Liejukana	1
Naurulokki	1
Pajusirkku	5
Pensastasku	8
Varpunen	6
NT - Silmälläpidettävä	**89**
Harakka	4
Härkälintu	1
Kiuru	2
Kuovi	3
Närhi	1
Pensaskerttu	37
Punavarpunen	19
Ruokokerttunen	13
Silkkiuikku	4
Västäräkki	5

28.11.2025

Kuva 8. Pesimälinnustohavainnot, hakealueen pohjoisosa.

Kuva 9. Pesimälinnustohavainnot, hankealueen eteläosa.

Erityisenä linnustollisesti arvokkaana alueena erottuu Muuramenlampi, joka on valtakunnallisesti arvokas lintualue. Paikallisesti arvokkaana alueena erottuu Maatianlampi, jossa on kohtalaisen monipuolinen lajisto. Muutoin selvitysalueella ei ole erityisiä linnustollisesti arvokkaita alueita. Pensaskerttu (NT) on jokseenkin yleinen alueella ja valtaosa silmälläpidettävien lajien havainnoista koskee nimenomaan pensaskerttua. Varttuneiden tai vanhojen kuusi(seka)metsien indikaattorilajeista tehtiin yksittäisiä havaintoja hömötiaisesta, kuusitiaisesta ja puukiipijästä. Hömötiaishavainnot sijoittuvat pihapiirin ja tien väliseen metsikköön sekä purovarteen. Laajempia varttuneiden metsien kuvioita, joissa esiintyisi niille luonteenomaista linnustoa, ei selvitysalueella ole. Viherpeippo (EN) havaittiin yhdestä pihapiiristä, jossa pesi myös räystäspääsky (EN). Haarapääskyhavainnot (VU) sijoittuivat venesatamaan, joka on varsin tyypillinen alue lajille.

5 Korennot

5.1 Aineistot ja menetelmät

Korentokartoitukset kohdistettiin Luontodirektiivin liitteen IV korentolajeihin. Selvitysalueelta ei ole aikaisempia havaintoja Luontodirektiivin liitteen IV korentolajeista (Suomen Lajitietokeskus 2025). Korentokartoitukset tehtiin kahtena toistona heinäkuussa 2025. Kartoitukset toteutti EAT Katriina Lehto-Halme.

Taulukko 3. Kartoitusajankohdat.

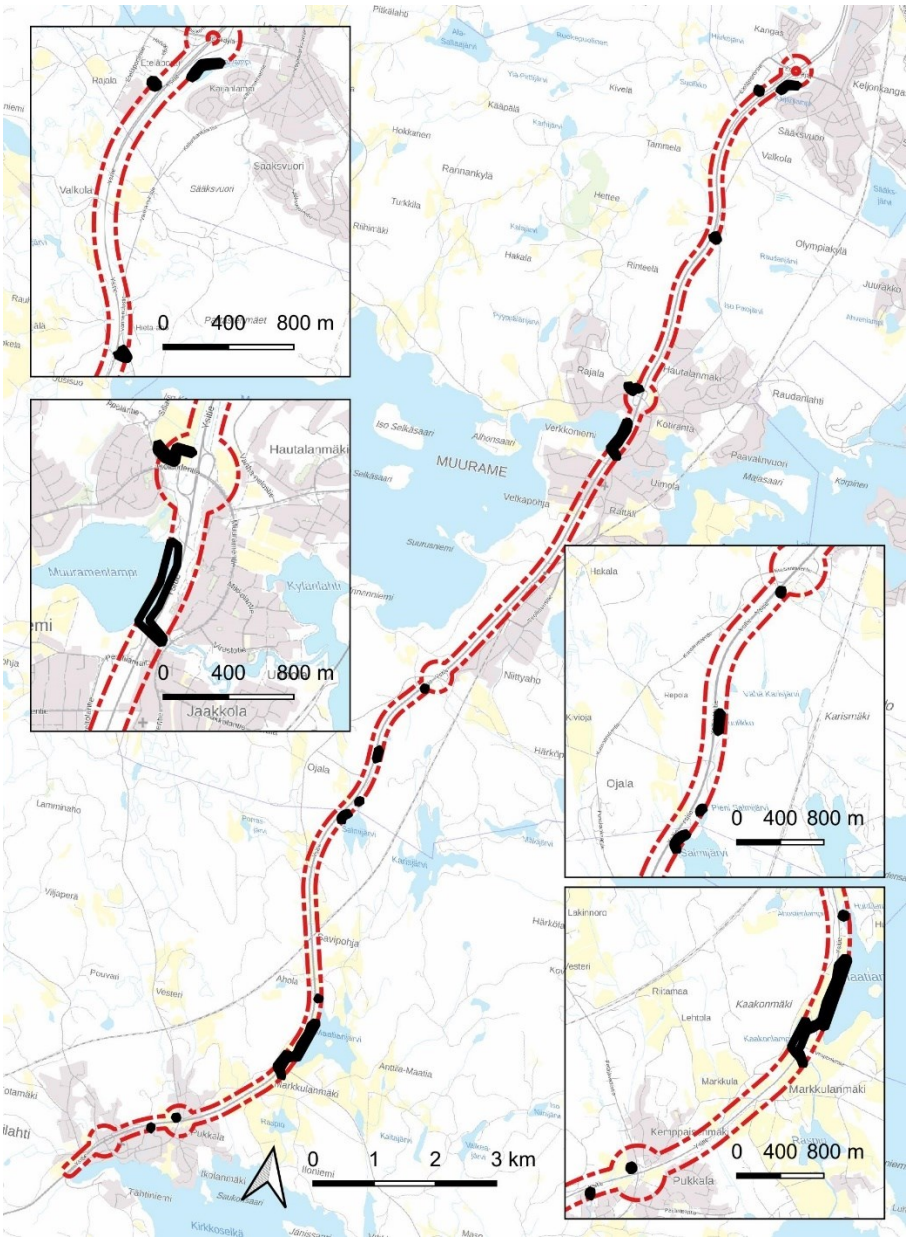
Pvm	Aloitus	Lopetus	Lämpötila, aloitus	Lämpötila, lopetus	Pilvisyys, aloitus	Pilvisyys, lopetus	Tuulisuus, aloitus	Tuulisuus, lopetus
1.7.2025	12.00	21.00	22°C	20°C	1/8	1/8	2 m/s NW	3 m/s N
2.7.2025	9.00	20.30	19°C	20°C	1/8	5/8	2 m/s W	4 m/s NW
3.7.2025	7.30	12.00	14°C	16°C	4/8	8/8	2 m/s N	4 m/s E
27.7.2025	9.00	16.50	19°C	23°C	2/8	1/8	3 m/s NW	2 m/s NW
28.7.2025	8.00	19.00	19°C	22°C	1/8	1/8	2 m/s NW	2 m/s NW
29.7.2025	7.00	15.00	19°C	23°C	2/8	5/8	3 m/s NW	5 m/s NW

Kartoitukset kohdennettiin korennoille ominaisiin ympäristöihin selvitysalueella, toisin sanoen vesistöihin. Kartoituskohteet määritettiin maastokartan, ilmakuvan sekä viitasammakkokartoituksista saadun tiedon perusteella. Kartoitettavia kohteita oli kaikkiaan 13 (Taulukko 4 ja Kuva 10).

28.11.2025

Taulukko 4. Korentokartoituskohteet.

Paikan nimi	Tyyppi	Paikan nimi	Tyyppi
Kaakonlampi-Maatianjärvi	järvi/joki	Nimetön vesikuoppa	vesikuoppa
Maatianjärvi	purosuu	Sillannittynoja	rakennettu uoma
Salmijärvi	järvi	Vesikuoppa	vesikuoppa
Suolikko	järvi	Pieni Salmijärvi	lampi
Muuramelampi/-joki	joki, järvi	Tekolampi	tekolampi
Nimetön lampi	lampi	joki Kirkkolahteen	jokileventymä
Kaijanlampi	lampi		

Kuva 10. Korentokartoituskohteet.

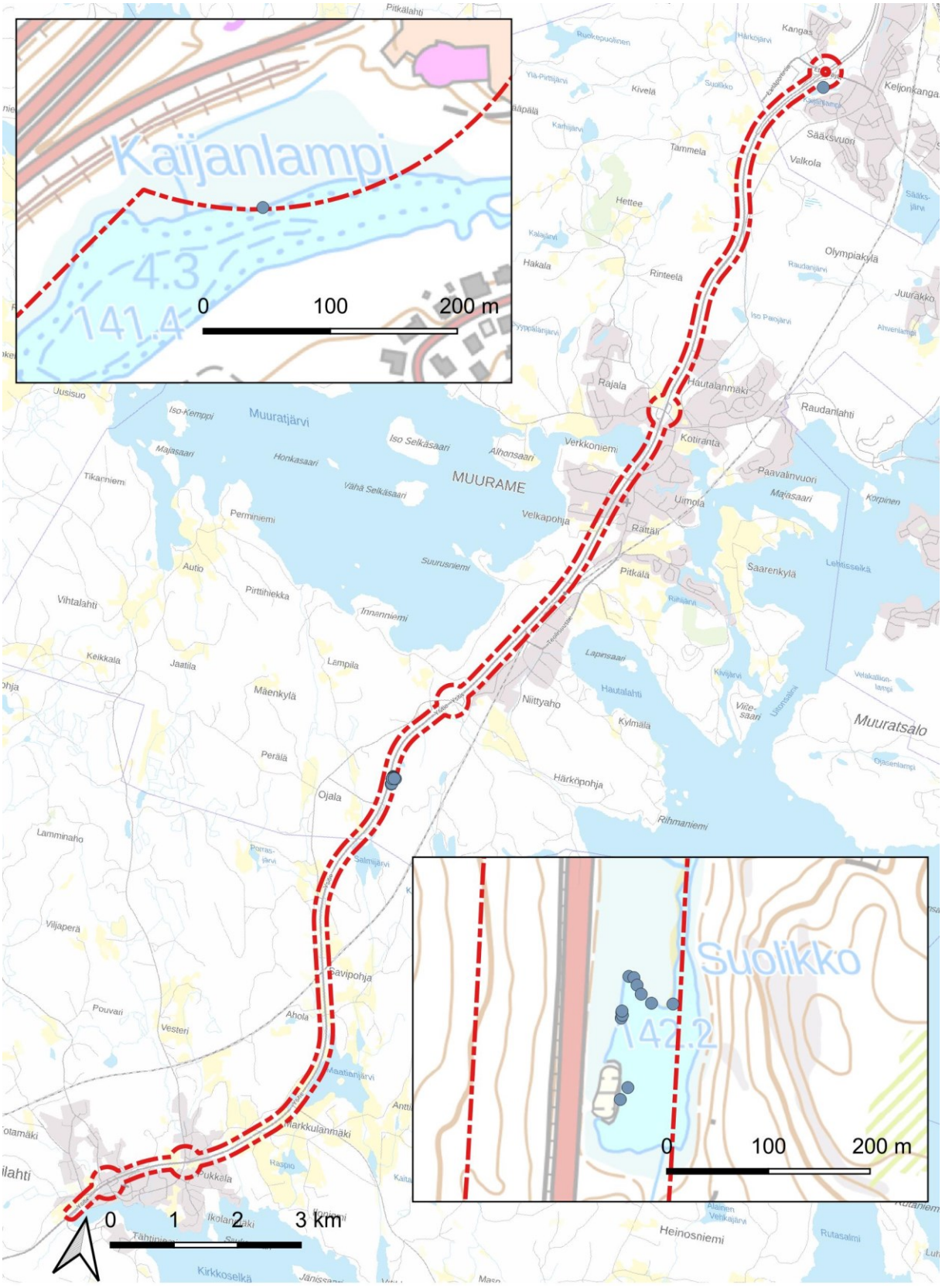
5.2 Epävarmuustekijät

Kartoitusajankohtina sääolosuhteet olivat hyvät ja ajankohdat olivat sopivat korentojen kartoitukseen. Kartoituksiin ei liity erityisiä epävarmuuksia.

5.3 Tulokset

Kartoitetuista kohteista kahdelta havaittiin lummelampikorentoa (Kuva 11). Muita Luontodirektiivin liitteen IV korentolajeja ei havaittu. Suolikko nimisen lammen länsireunalta tehtiin lukuisa määrä havaintoja lummelampikorennosta sekä heinäkuun alussa että lopussa. Molemmilla kartoituskierroksilla havaittiin useampia naaraita ja koiraita, heinäkuun alussa yksilömäärä oli suurempi (kaikkiaan havaintoja 19). Heinäkuun lopulla havaittiin kuusi yksilöä.

Suolikon lisäksi Kaijanlammen pohjoisrannalta tehtiin havainto yksittäisestä lummelampikorennosta heinäkuun alun kartoituskierroksella. Kaijanlammen luoteisranta on myös viitasammakon lisääntymisaluetta.

Kuva 11. Korentohavainnot.

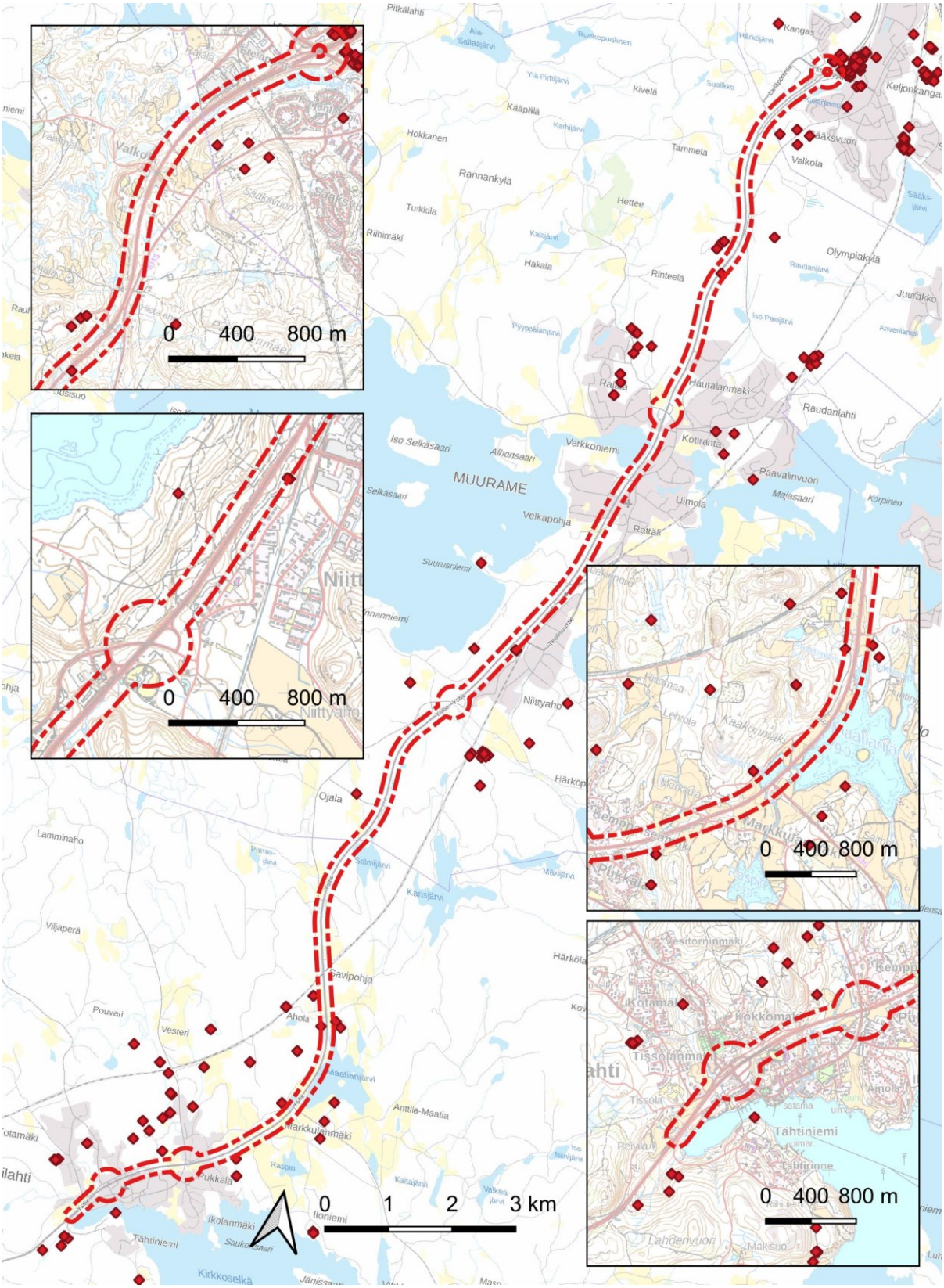
6 Liito-orava

6.1 Aineistot ja menetelmät

Kartoitusten kohdentamisessa lähtöaineistoina käytettiin aikaisempia havaintoja liito-oravasta, Luonnonvarakeskuksen liito-oravapotentiaalia kuvaavaa aineistoa, metsävaratietoja sekä ilmakuvaa. Liito-oravasta on kolme aikaisempaa havaintoja selvitysalueelta (200 m etäisyysvyöhyke molemmin puolin valtatietä) sekä Keljon liittymäalueen tuntumasta lukuisia havaintoja. Lajilla on keskittymiä Etelä-Keijossa, Muuramen Karsimäellä ja Korpilahden Kokkomäen alueella. Muutoin havainnot ovat hajanaisia tai keskittymät ovat selvästi etäämpänä valtatiestä.

Lähtöaineiston perusteella kartoitukset kohdennettiin kuusi(seka)metsiin ja lehtipuuvaltaisiin metsiin selvitysalueella. Kaikki aiemmin tunnetut havaintopaikat tarkistettiin. Näistä Tommoissuon havainto valtatien tuntumasta on vuonna 2011 tulkittu lisääntymispaikaksi. Muuratharjulta on havaintopiste noin 180 m etäisyydellä valtatiestä. Havainto on vuodelta 2014 ja alue on tulkittu elinpiiriksi (muutamia papanapuista ja kolopuita). Kolmas aiemmin tunnettu havaintopaikka Maatianjärven luoteispuolella on nykyisin taimikkoa. Keljon liittymäalueen havainnoista osa sijoittuu nykyisin rakennetulle alueelle. Liito-oravan elinalueet sijoittuvat nykyisen liittymäalueen pohjois- ja koillispuolelle.

28.11.2025

Kuva 12. Aikaisemmat liito-oravahavainnot selvitysalueelta ja sen tuntumasta.

6.2 Epävarmuustekijät

Liito-oravakartoitus kuvastaa aina sen hetkistä tilannetta lajin asuttamista ympäristöistä. Nykyisen tulkinnan mukaan aiemmin todetut pesimäympäristöt tulee tulkita lajin elinalueiksi, vaikka tiettynä kartoituskertana lajista ei havaintoja tehtäisikään olettaen, että alue on säilynyt lajille soveltuvana (ts. metsäisenä, eikä metsää ole voimakkaasti käsitelty). Näin ollen selvitykseen ei liity erityisiä epävarmuuksia. Lajin esiintymäkuva muuttuu ajassa, joten liito-oravakartoitukset on tarpeen toistaa ennen tien parantamista.

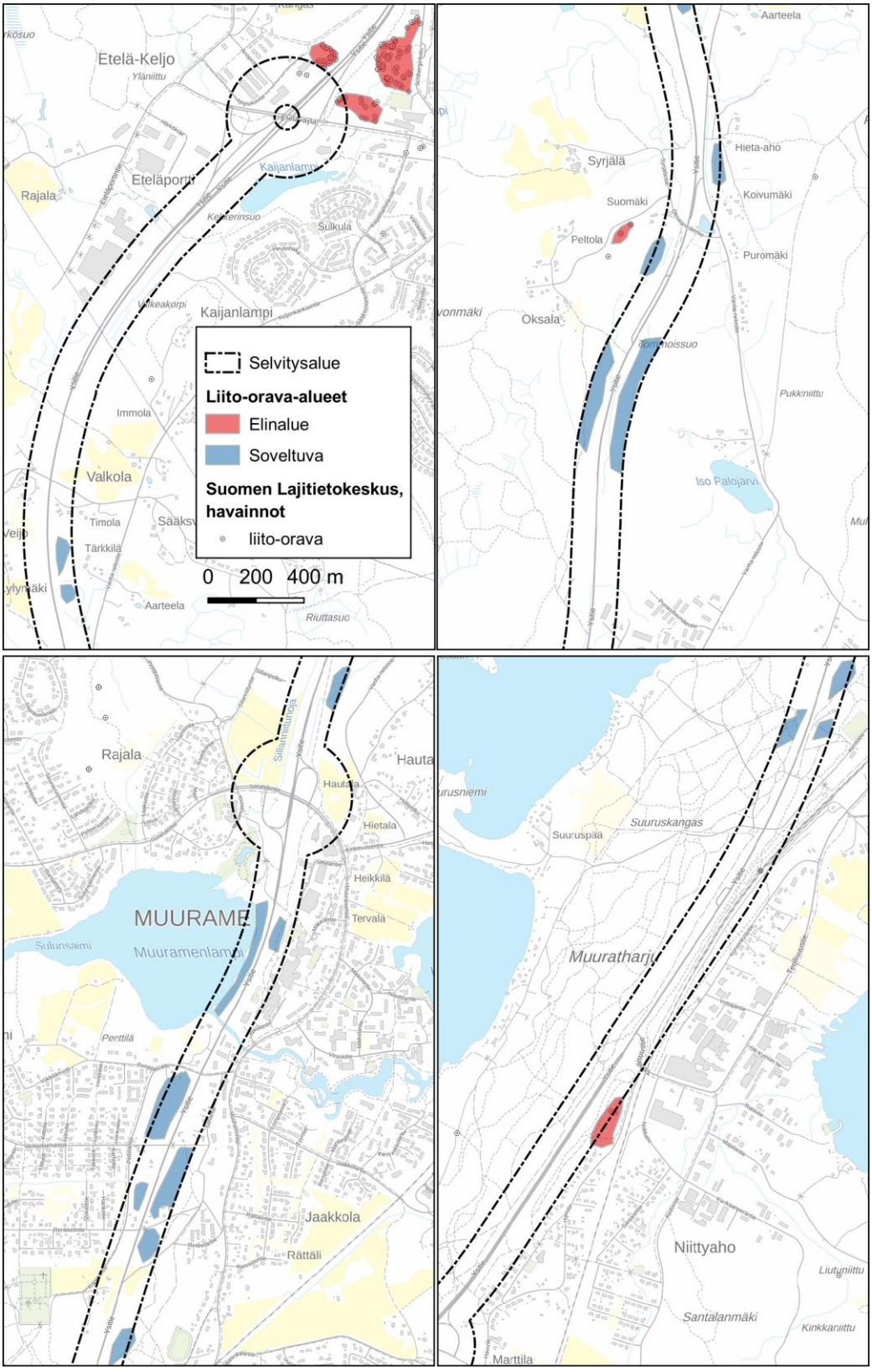
6.3 Tulokset

Kartoituksissa ei tehty yhtään papanahavaintoa edes lajin aiemmin tiedossa olleilta havaintopaikoilta. Huomionarvoista on se, että useampi aiemmin tehty havaintopaikka on nykyisin ainakin osittain hakkuuna tai taimikkona. Myöskään kolopuita ei havaittu kuin muutamia, mitä selittää pääasiassa metsien talousvaltaisuus. Subjektiivisesti arvioituja liito-oravalle soveltuvia metsiä ja metsiköitä selvitysalueella on kuitenkin kohtalaisesti. Vanhojen havaintojen sekä vanhojen ilmakuvien perusteella metsänkäsittely alueella on jokseenkin intensiivistä, minkä takia lajille soveltuvat ympäristöt ovat vähentyneet.

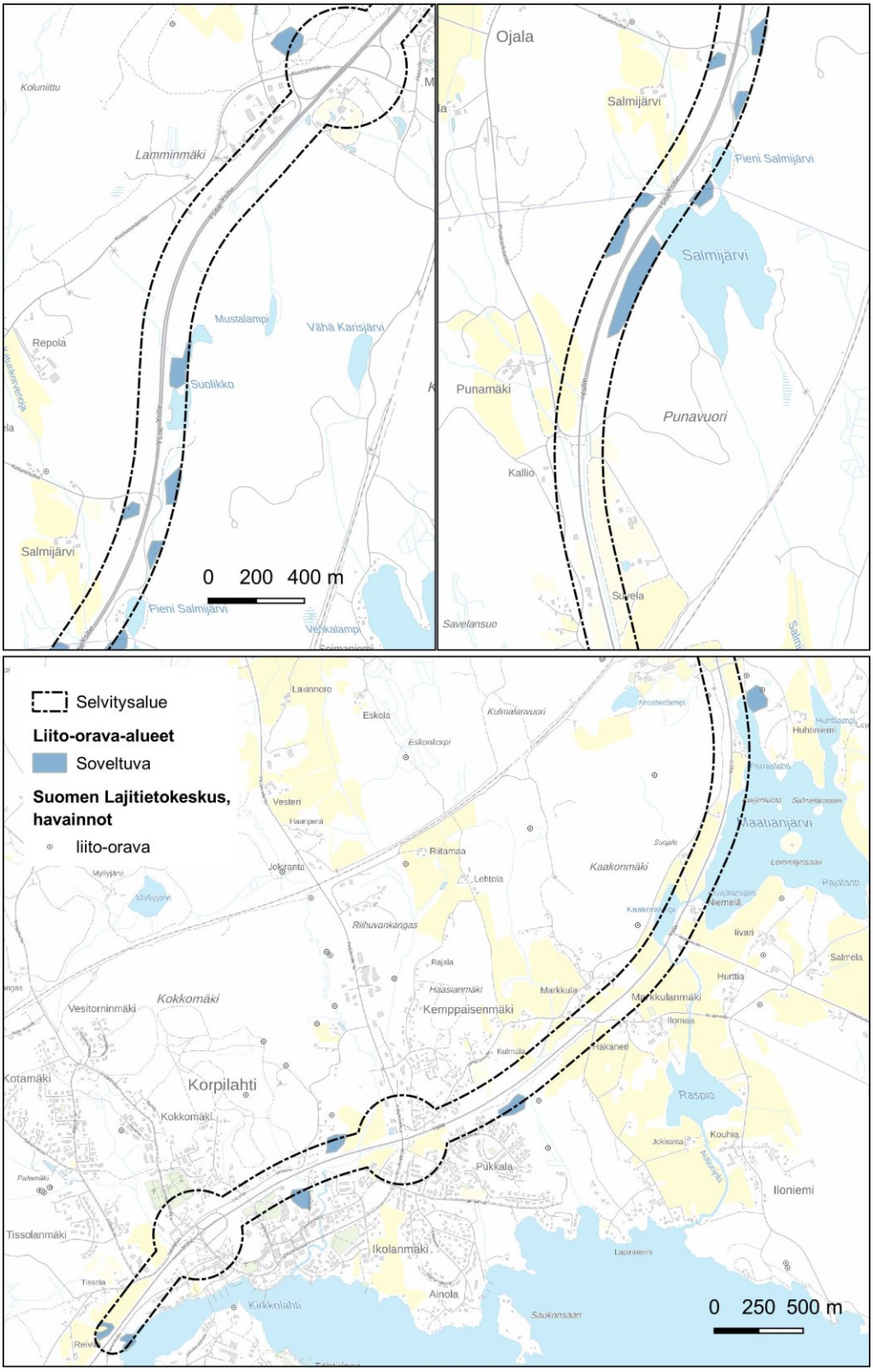
Elinalueiksi tulkittiin ne alueet, joista on aikaisemmin havaittu liito-oravan pesäpaikka, tai alue on aiemmin tulkittu elinalueeksi. Elinaluerajaukset on tehty vahojen havaintojen perusteella huomioiden lajille soveltuvin ympäristö. Soveltuvina alueina rajattiin keskeiset kuusi(seka)metsät. Soveltuvien alueiden osalta on syytä huomioida, että kyse on täysin subjektiivisesta näkemyksestä eikä niitä tule tulkita alueina, joissa liito-orava esiintyy.

Selvitysalueelle tai osin selvitysalueelle sijoittuvina elinalueina rajattiin kolme kohdetta. Nämä sijoittuvat selvitysalueen pohjoisosaan. Soveltuvia alueita rajattiin toista kymmentä. Alueet on esitetty alla kartoilla (Kuva 13 ja Kuva 14), joissa on näkyvissä myös vanhat liito-oravahavainnot.

28.11.2025

Kuva 13. Liito-oravan elinalueet ja lajille soveltuviksi arvioidut metsiköt. Kartalla on esitetty myös vanhat lajihavainnot. Selvitysalueen pohjoisosa.

Kuva 14. Liito-oravan elinalueet ja lajille soveltuviksi arvioidut metsiköt. Kartalla on esitetty myös vanhat lajihavainnot. Selvitysalueen eteläosa.

7 Lähteet

Hyvärinen, E. Juslén, A. Kemppainen, E. Uddström, A. Liukko, U-M (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus, Helsinki.

Jokinen, M. 2012: Viitasammakko Rana arvalis Nilsson, 1842. Esiselvitys, SYKE.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2023: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023.

Nieminen, M. ja Ahola, A. 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017. Ympäristöministeriö.

Ruuth, J. 2017: Viitasammakon (Rana arvalis) liikkuminen ja elinpiiri muuttuneessa elinympäristössä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.

Suomen Lajitietokeskus, avoin karttapalvelu https://laji.fi/observation/map